

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 7

PROGRAM *Słowa na start!*

Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasach IV, V, VI - (ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych).

OCENĘ CELUJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu. Czyta, rozumie i wykorzystuje w swojej pracy teksty popularnonaukowe i naukowe. Potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego. Formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania. Z zaangażowaniem podejmuje się realizacji projektów edukacyjnych, występuje w roli lidera grupy. Tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne. Odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania dla kl. VII.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych,
- poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,

- ↳ poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów,
  - ↳ wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich,
  - ↳ poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór,
  - ↳ interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,
  - ↳ wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury,
  - ↳ twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy,
  - ↳ funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi,
  - ↳ określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki,
  - ↳ samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich (wywiad, artykuł),
- analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- ↳ rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych,
- ↳ rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów,
- ↳ poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową,
- ↳ odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych,
- ↳ wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów,
- ↳ poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje,

- ✓ określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,
- ✓ poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje,
- ✓ wyjaśnia zasady etykiety językowej,
- ✓ pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- ✓ tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi,
- ✓ funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę,
- ✓ samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi,
- ✓ samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej,
- ✓ stosuje rytm akapitowy,
- ✓ samodzielnie formułuje tezę i hipotezę,
- ✓ swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów,
- ✓ podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty,
- ✓ podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski,
- ✓ rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję,
- ✓ zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- ✓ samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
- ✓ formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, interpretuje głosowo utwór.

SAMOKSZTAŁCENIE

✓ pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,

✓ rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii,

✓ bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.

aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu.

OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane

podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w kl. VII.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

✓ określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach,

✓ posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,

✓ wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki,

✓ rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów,

✓ określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór,

✓ odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,

✓ rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki,

wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury,

✓ wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,

✓ wyszukuje i porządkuje cytaty,

- ✓ wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa,
- ✓ zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (wywiad, artykuł),

znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- ✓ rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji,
- ✓ poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek,
- ✓ rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych,
- ✓ poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy,
- ✓ rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą

wyrazu,

- ✓ rozumie zasady tworzenia imiesłówów,
- ✓ przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie,
- ✓ używa poprawnych form skrótów i skrótowców,
- ✓ rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi,
- ✓ świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej,
- ✓ pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się

poprawiać błędy.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- ✓ wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki

retoryczne,

- ✓ gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy

poprawnie plan wypowiedzi,

- ✓ pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad,

stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję,

- ✓ stosuje akapity jako spójne całości myślowe,
- ✓ formułuje tezę i hipotezę,
- ✓ wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów,
- ✓ przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego,
- ✓ podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty,
- ✓ formułuje wnioski wynikające z argumentacji,
- ✓ rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji,
- ✓ zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- ✓ dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
- ✓ formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu,

głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację.

SAMOKSZTAŁCENIE

✓ korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną,

- ✓ rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- ✓ stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie,
- ✓ aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej,

uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu.

OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla kl. VII.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

✓ wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach,

- stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,
  - stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków,
  - wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać,
  - wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór,
  - zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury,
  - komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury,
  - wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu,
  - klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy,
  - rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: wywiad i artykuł),
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się,
- poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią,
- poprawnie akcentuje większość wyrazów,
- dzieli proste wyrazy na podstawie słowotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne,
- rozpoznaje rodzaje imiesłówów,
- tworzy imiesłowowy równoważnik zdania,
- podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,

- ✓ zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi,
- ✓ stosuje zasady etykiety językowej,
- ✓ pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- ✓ wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych,
  - ✓ gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi,
  - ✓ pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku,
  - ✓ stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy,
  - ✓ formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza,
  - ✓ wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji,
  - ✓ przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów,
  - ✓ podaje przykłady ilustrujące argumenty,
  - ✓ formułuje proste wnioski,
  - ✓ rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji,
  - ✓ zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
  - ✓ podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
  - ✓ formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu,
- głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej.

SAMOKSZTAŁCENIE

- ✓ korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,

- ✓ uczy się systematycznie,
- ✓ uczestniczy w projektach edukacyjnych,
- ✓ podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału,
- ✓ rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie,
- ✓ uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

- ✓ klasyfikuje czytany utwór jako należący do epiki, liryki lub dramatu,
  - ✓ zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,
  - ✓ wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, tren, ballada, epepeja), odróżnia je od rodzajów literackich,
  - ✓ wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych,
  - ✓ zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami,
  - ✓ wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem,
  - ✓ wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki,
  - ✓ wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał,
  - ✓ czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych,
  - ✓ rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy,
- zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

- ✓ komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny,

- ✓ zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów,
- ✓ poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem,
- ✓ rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru,

- ✓ rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy,
- ✓ tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania,
- ✓ zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi,
- ✓ stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi,
- ✓ stosuje podstawowe zasady etykiety językowej,
- ✓ nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- ✓ krótko wypowiada się ustnie na podany temat,
- ✓ stara się używać prostych środków retorycznych,
- ✓ z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi,
- ✓ pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad

- ✓ stosuje akapity,
- ✓ formułuje prostą tezę,
- ✓ wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić,
- ✓ przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia,

- ✓ stara się podać przykłady ilustrujące argumenty,
- ✓ z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania,
- ✓ rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji,

- ✓ zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
  - ✓ podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza),
  - ✓ formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu,
- głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.

SAMOKSZTAŁCENIE

✓ korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez

nauczyciela,

- ✓ rozwija nawyk systematycznego uczenia się,
- ✓ uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych,

uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Opracowała: mgr Klaudia Strzelczyk